

32004R0261

17.2.2004

URADNI LIST EVROPSKE UNIJE

L 46/1

UREDBA (ES) št. 261/2004 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA**z dne 11. februarja 2004****o določitvi skupnih pravil glede odškodnine in pomoči potnikom v primerih zavrnitve vkrcanja, odpovedi ali velike zamude letov ter o razveljavitvi Uredbe (EGS) št. 295/91****(Besedilo velja za EGP)**

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti in zlasti člena 80(2) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Komisije ⁽¹⁾,ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-socialnega odbora ⁽²⁾,

po posvetovanju z Odborom regij,

v skladu s postopkom, določenim v členu 251 Pogodbe ⁽³⁾, v smislu skupnega besedila, ki ga je odobril Spravni odbor 1. decembra 2003,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Ukrepanje Skupnosti na področju zračnega prevoza mora med drugim zagotavljati visoko raven varstva potnikov. Poleg tega je treba na splošno v celoti upoštevati zahteve o varstvu potrošnikov.
- (2) Zavrnitev vkrcanja, odpovedi ali velike zamude letov povzročajo potnikom velike težave in nevšečnosti.
- (3) Čeprav je Uredba Sveta (EGS) št. 295/91 z dne 4. februarja 1991 o vzpostavljanju skupnih pravil za sistem odškodev za zavrnjeno vkrcanje v rednem zračnem prevozu ⁽⁴⁾ uvedla osnovno varstvo potnikov, pa je število potnikov, ki jim je proti njihovi volji zavrnjeno vkrcanje, kakor tudi število potnikov, ki so prizadeti zaradi odpovedi brez predhodnega opozorila in zaradi velikih zamud, še vedno preveliko.

(4) Zato mora Skupnost zvišati standarde varstva, ki jih določa navedena uredba, da okrepi pravice potnikov in zagotovi letalskim prevoznikom delovanje na liberaliziranem trgu pod usklajenimi pogoji.

(5) Ker je ločevanje med rednimi zračnimi prevozi in posebnimi zračnimi prevozi vedno bolj neizrazito, mora takšno varstvo veljati ne samo za potnike na rednih letih, ampak tudi za potnike na posebnih letih in na letih, ki so del paketnih potovanj.

(6) Varstvo, zagotovljeno potnikom, ki odhajajo z letališča v državi članici, je treba razširiti na potnike, ki vzletajo z letališča v tretji državi in so namenjeni na letališče države članice, kadar ta let zagotavlja prevoznik iz Skupnosti.

(7) Za zagotovitev učinkovite uporabe te uredbe mora iz nje izhajajoče obveznosti prevzeti dejanski letalski prevoznik, ki opravlja ali ima namen opraviti let, ne glede na to, ali je lastnik zrakoplova ali let opravlja na podlagi zakupa samega zrakoplova ali zakupa zrakoplova s posadko ali v okviru kakšne druge ureditve.

(8) Ta uredba ne sme omejevati pravic dejanskega letalskega prevoznika, da v skladu z veljavno zakonodajo zahteva nadomestilo od vsake osebe, vključno tretje osebe.

(9) Število potnikov, ki jim je zavrnjeno vkrcanje proti njihovi volji, je treba zmanjšati tako, da se od letalskih prevoznikov zahteva, naj predlagajo potnikom, da se prostovoljno odpovedo svoji rezervaciji v zameno za določene storitve, namesto da zavrnejo vkrcanje, in da v celoti povrnejo odškodnino tistim potnikom, ki jim je bilo končno zavrnjeno vkrcanje.

⁽¹⁾ UL C 103 E, 30.4.2002, str. 225 in UL C 71 E, 25.3.2003, str. 188.

⁽²⁾ UL C 241, 7.10.2002, str. 29.

⁽³⁾ Mnenje Evropskega parlamenta z dne 24. oktobra 2002 (UL C 300 E, 11.12.2003, str. 443), Skupno stališče Sveta z dne 18. marca 2003 (UL C 125 E, 27.5.2003, str. 63) in Stališče Evropskega parlamenta z dne 3. julija 2003. Zakonodajna resolucija Evropskega parlamenta z dne 18. decembra 2003 in Sklep Sveta z dne 26. januarja 2004.

⁽⁴⁾ UL L 36, 8.2.1991, str. 5.

- (10) Potniki, ki jim je bilo proti njihovi volji zavrnjeno vkrcaanje, bi morali imeti bodisi možnost odpovedati svoj let s povračilom plačila za vozovnice bodisi let nadaljevati pod zadovoljivimi pogoji in dobiti ustrezno oskrbo med čakanjem na poznejši let.
- (11) Prostovoljci bi tudi morali imeti možnost odpovedati svoje lete s povračilom stroškov za vozovnice ali nadaljevati lete pod zadovoljivimi pogoji, ker se soočajo s podobnimi težavami potovanja kakor tisti potniki, ki so jim proti njihovi volji zavrnilo vkrcaanje.
- (12) Prav tako je treba zmanjšati težave in nevšečnosti, ki jih potnikom povzroča odpoved letov. To je treba doseči s prepričevanjem letalskih prevoznikov, naj potnike obvestijo o odpovedih pred odhodom po voznem redu in jim dodatno ponudijo ustrezno spremembo poti, da potniki lahko opravijo druge postopke. Če letalskim prevoznikom to ne uspe, bi morali potnikom plačati odškodnino, razen kadar so vzrok odpovedi izredne razmere, ki se jim ni bilo mogoče izogniti, tudi če so bili sprejeti vsi ustrezni ukrepi.
- (13) Potniki, katerih leti so bili odpovedani, morajo imeti možnost dobiti povrnjene stroške za vozovnice ali ustrezno spremembo poti pod zadovoljivimi pogoji in ustrezno oskrbo med čakanjem na poznejši let.
- (14) Kakor v okviru Montrealske konvencije je treba obveznosti dejanskih letalskih prevoznikov omejiti ali izključiti v primerih, kadar se zgodi dogodek zaradi izrednih razmer, katerim se ne bi bilo mogoče izogniti, tudi če bi bili sprejeti vsi ustrezni ukrepi. Takšne razmere lahko nastanejo zlasti v primerih politične nestabilnosti, vremenskih pogojev, ki so nezdružljivi z izvedbo zadevnega leta, tveganja, povezanega z varovanjem, nepredvidenih pomanjkljivosti, ki lahko prizadenejo varnost leta, kakor tudi ob stavkah, ki prizadenejo delovanje dejanskega letalskega prevoznika.
- (15) Šteje se, da izredne razmere obstajajo, kadar odločitev sistema upravljanja zračnega prometa za določen zrakoplov določenega dne vpliva na nastanek velike zamude, zamude prek noči ali na odpoved enega leta ali več letov tega zrakoplova, tudi če je zadevni letalski prevoznik sprejel vse ustrezne ukrepe, da bi se izognil zamudi ali odpovedi leta.
- (16) Kadar je odpovedano paketno potovanje zaradi drugih razlogov in ne zaradi odpovedi leta, se ta uredba ne uporablja.
- (17) Potnikom, katerih leti imajo zamudo za določen čas, je treba zagotoviti ustrezno oskrbo in jim omogočiti, da odpovedo svoj let s povračilom stroškov za njihove vozovnice ali da pod zadovoljivimi pogoji let nadaljujejo.
- (18) Oskrba potnikov, ki čakajo alternativni let ali let, ki ima zamudo, je lahko omejena ali zavrnjena, če bi sama oskrba povzročila še večjo zamudo.
- (19) Dejanski letalski prevozniki morajo izpolnjevati posebne potrebe oseb z zmanjšano zmožnostjo gibanja in vseh oseb, ki jih spremljajo.
- (20) V primeru zavrnitve vkrcaanja, odpovedi ali velike zamude letov morajo biti potniki celovito obveščeni o svojih pravicah, da jih lahko učinkovito uveljavljajo.
- (21) Države članice naj določijo pravila o sankcijah, ki se uporabljajo za kršitve določil te uredbe, in zagotovijo, da se te sankcije uporabljajo. Sankcije morajo biti učinkovite, sorazmerne in odvračilne.
- (22) Države članice morajo zagotoviti, da njihovi letalski prevozniki uporabljajo to uredbo, nadzirati njeno uporabo in določiti ustreznega organa za izvajanje teh nalog. Nadzor ne sme prizadeti pravic potnikov in letalskih prevoznikov, da s pravnimi sredstvi na sodišču zahtevajo nadomestilo v skladu s postopki nacionalne zakonodaje.
- (23) Komisija naj analizira uporabo te uredbe in oceni zlasti možnost za razširitev obsega njene uporabe na vse potnike, ki imajo pogodbo z organizatorjem potovanja ali z letalskim prevoznikom iz Skupnosti, kadar odhajajo z letališča tretje države na letališče države članice.
- (24) S skupno izjavo ministrov za zunanje zadeve Kraljevine Španije in Združenega kraljestva so bili 2. decembra 1987 v Londonu sklenjeni dogovori o večjem sodelovanju obeh držav pri uporabi gibraltarskega letališča. Ti dogovori še niso začeli veljati.
- (25) Zato je treba Uredbo (EGS) št. 295/91 razveljaviti –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Predmet

1. Ta uredba pod določenimi pogoji, ki so opredeljeni v nadaljnjem besedilu, uvaja minimalne pravice potnikov ob:

- (a) zavrnitvi vkrcaanja proti njihovi volji;
- (b) odpovedi njihovega leta;
- (c) zamudi njihovega leta.

2. Uporaba te uredbe za gibraltarsko letališče ne posega v pravni položaj Kraljevine Španije in Združenega kraljestva glede spora o suverenosti nad ozemljem, na katerem je letališče.

3. Uporaba te uredbe za gibraltarsko letališče se začasno prekine do začetka veljavnosti dogovorov iz Skupne izjave, ki sta jo podpisala zunanja ministra Kraljevine Španije in Združenega kraljestva dne 2. decembra 1987. Vladi Španije in Združenega kraljestva bosta o tem datumu začetka veljavnosti obvestili Svet.

Člen 2

Opredelitve pojmov

V tej uredbi:

- (a) „letalski prevoznik“ pomeni podjetje za zračni prevoz z veljavno operativno licenco;
- (b) „dejanski letalski prevoznik“ pomeni letalskega prevoznika, ki opravi ali namerava opraviti let na podlagi pogodbe s potnikom ali v imenu druge, pravne ali fizične osebe, ki ima s tem potnikom sklenjeno pogodbo;
- (c) „letalski prevoznik Skupnosti“ pomeni letalskega prevoznika z veljavno operativno licenco, ki jo izda država članica v skladu z določbami Uredbe Sveta (EGS) št. 2407/92 z dne 23. julija 1992 o licenciranju letalskih prevoznikov ⁽¹⁾;
- (d) „organizator potovanja“ pomeni, z izjemo letalskega prevoznika, organizatorja v smislu točke 2 člena 2 Direktive Sveta 90/314/EGS z dne 13. junija 1990 o paketnem potovanju, organiziranih počitnicah in izletih ⁽²⁾;
- (e) „paket“ pomeni storitve, opredeljene v točki 1 člena 2 Direktive 90/314/EGS;
- (f) „vozovnica“ pomeni veljavni dokument, ki daje pravico do prevoza, ali enakovredni dokument v nematerialni obliki, vključno elektronski obliki, ki ga izda ali potrdi letalski prevoznik ali njegov pooblaščen posrednik;
- (g) „rezervacija“ pomeni dejstvo, da ima potnik vozovnico ali drugačen dokaz, ki navaja, da je letalski prevoznik ali organizator potovanja rezervacijo sprejel in registriral;
- (h) „končni namembni kraj“ pomeni namembni kraj, naveden na vozovnici, ki je predložena pri prijavi na let, ali v primeru vmesnih letov za zvezo namembni kraj zadnjega leta; razpoložljivi nadomestni vmesni leti za zvezo se ne upoštevajo, če je spoštovan prvotno načrtovani čas prihoda;
- (i) „osebe z zmanjšano zmožnostjo gibanja“ pomeni vse osebe, katerih zmožnost gibanja je zmanjšana pri uporabi prevoznega sredstva zaradi fizične prizadetosti (čutilne ali gibalne, stalne ali začasne), intelektualne prizadetosti, starosti ali druge prizadetosti in katerih stanje zahteva posebno pozornost in prilagoditev njihovim potrebam vseh storitev, ki so na razpolago vsem potnikom;
- (j) „zavrnitev vkrcanja“ pomeni zavrnitev prevoza potnikom na letu, čeprav se želijo vkrcati pod pogoji, določenimi v členu 3(2), razen kadar obstajajo upravičeni razlogi za zavrnitev vkrcanja, kot so zdravstveni in varnostni razlogi ter razlogi, ki so povezani z varovanjem, ali neustrezne potne listine;
- (k) „prostovoljec“ pomeni osebo, ki se želi vkrcati pod pogoji iz člena 3(2) in sprejme predlog letalskega prevoznika, naj odstopi svojo potrjeno rezervacijo v zameno za druge storitve;
- (l) „odpoved“ pomeni dejstvo, da let, ki je bil prvotno predviden, in na katerem je bilo rezervirano najmanj eno mesto, ni bil opravljen.

Člen 3

Področje uporabe

1. Ta uredba se uporablja za:

- (a) potnike, ki odhajajo z letališča na ozemlju države članice, za katero se Pogodba uporablja;
- (b) potnike, ki odhajajo z letališča na ozemlju tretje države in so namenjeni na letališče na ozemlju države članice, za katero se Pogodba uporablja, razen če ti potniki prejmejo storitve ali odškodnino in pomoč v tej tretji državi, če je dejanski letalski prevoznik zadevnega leta iz Skupnosti.

2. Odstavek 1 se uporablja pod pogojem, da:

- (a) imajo potniki potrjeno rezervacijo na zadevnem letu in, razen v primeru odpovedi leta iz člena 5, se prijavijo na let,
- kakor je določeno in ob navedenem času vnaprej in pisno (vključno v elektronski obliki) z letalskim prevoznikom, organizatorjem potovanja ali pooblaščenotovalno agencijo,
- ali, če čas ni naveden,
- najpozneje 45 minut pred objavljenim časom odhoda; ali

(b) je potnike letalski prevoznik ali organizator potovanja premestil iz rezerviranega leta na drug let, ne glede na razlog.

3. Ta uredba se ne uporablja za potnike, ki potujejo brezplačno ali po znižani tarifi, ki ni neposredno ali posredno na voljo širši javnosti. Vendar se uporablja za potnike, katerim je letalski prevoznik ali organizator potovanja izdal vozovnice v okviru programa zvestega potnika ali v okviru drugega komercialnega programa.

⁽¹⁾ UL L 240, 24.8.1992, str. 1.

⁽²⁾ UL L 158, 23.6.1990, str. 59.

4. Ta uredba se uporablja samo za potnike v zračnem prometu z motornimi letali s fiksnimi krilnimi površinami.

5. Ta uredba se uporablja za vse letalske prevoznike, ki opravljajo prevoze potnikov, zajetih v odstavkih 1 in 2. Kadar obveznosti iz te uredbe izvaja dejanski letalski prevoznik, ki ni sklenil pogodbe s potnikom, se šteje, da jih opravlja v imenu osebe, ki je sklenila pogodbo s tem potnikom.

6. Ta uredba ne vpliva na pravice potnikov iz Direktive 90/314/EGS. Ta uredba se ne uporablja v primerih, ko je paketno potovanje odpovedano zaradi drugih razlogov in ne zaradi odpovedi leta.

Člen 4

Zavrnitev vkrcanja

1. Kadar dejanski letalski prevoznik utemeljeno pričakuje zavrnitev vkrcanja na letu, naj najprej pozove prostovoljce, da se odpovejo svojim rezervacijam v zameno za storitve pod pogoji, o katerih se dogovorita zadevni potnik in dejanski letalski prevoznik. Prostovoljcem se ponudi, poleg storitev iz tega odstavka, tudi pomoč v skladu s členom 8.

2. Kadar število prostovoljcev ni zadostno, da bi omogočilo vkrcanje drugih potnikov z rezervacijo, dejanski letalski prevoznik lahko zavrne vkrcanje potnikov proti njihovi volji.

3. Kadar je vkrcanje potnikom zavrnjeno proti njihovi volji, jim dejanski letalski prevoznik takoj izplača odškodnino v skladu s členom 7 in ponudi pomoč v skladu s členoma 8 in 9.

Člen 5

Odpoved leta

1. V primeru odpovedi leta:

(a) zadevnim potnikom ponudi pomoč dejanski letalski prevoznik v skladu s členom 8; in

(b) zadevnim potnikom ponudi pomoč dejanski letalski prevoznik v skladu s členom 9(1)(a) in 9(2), kakor tudi pomoč, predvideno v členu 9(1)(b) in 9(1)(c), v primeru spremembe poti, kadar je utemeljeno pričakovani čas odhoda novega leta najmanj naslednji dan po načrtovanem času odhoda odpovedanega leta; in

(c) imajo zadevni potniki pravico do odškodnine, ki jim jo mora plačati dejanski letalski prevoznik v skladu s členom 7, razen če:

(i) so o odpovedi obveščeni najmanj dva tedna pred odhodom po voznem redu; ali

(ii) so o odpovedi obveščeni dva tedna do sedem dni pred odhodom po voznem redu in jim je ponujena sprememba poti, ki jim zagotavlja odhod največ dve uri pred odhodom po voznem redu in prihod v njihov končni namembni kraj manj kot štiri ure po prihodu po voznem redu; ali

(iii) so o odpovedi obveščeni manj kot sedem dni pred odhodom po voznem redu in jim je ponujena sprememba poti, ki jim zagotavlja odhod največ eno uro pred odhodom po voznem redu in prihod v njihov končni namembni kraj manj kot dve uri po prihodu po voznem redu.

2. Kadar so potniki obveščeni o odpovedi leta, jim je treba zagotoviti informacije o drugih možnostih prevoza.

3. Dejanski letalski prevoznik ni obvezan plačati odškodnine v skladu s členom 7, če lahko dokaže, da so za odpoved leta krive izredne razmere, katerim se ne bi bilo mogoče izogniti, tudi če bi bili sprejeti vsi ustrezni ukrepi.

4. Dokazno breme glede obveščanja potnikov o odpovedi leta in glede roka, v katerem je to storil, nosi dejanski letalski prevoznik.

Člen 6

Zamuda leta

1. Kadar dejanski letalski prevoznik utemeljeno pričakuje, da bo imel let zamudo glede na odhod po voznem redu:

(a) za dve uri ali več za lete do vključno 1 500 kilometrov; ali

(b) za tri ure ali več za vse lete znotraj Skupnosti, daljše od 1 500 kilometrov, in za vse druge lete med 1 500 in 3 500 kilometri; ali

(c) za štiri ure ali več za lete, ki jih ne zajemata točki (a) ali (b),

tedaj dejanski letalski prevoznik ponudi potnikom:

(i) pomoč, opredeljeno v členu 9(1)(a) in 9(2); in

(ii) pomoč, opredeljeno v členu 9(1)(b) in 9(1)(c), kadar je utemeljeno pričakovani čas odhoda najmanj naslednji dan od prvotno navedene ure odhoda; in

(iii) pomoč, opredeljeno v členu 8(1)(a), kadar je zamuda najmanj pet ur.

2. V vsakem primeru se pomoč ponudi v prej navedenih časovnih okvirih ob upoštevanju oddaljenosti leta.

Člen 7

Pravica do odškodnine

1. Pri sklicevanju na ta člen potniki prejmejo odškodnino v višini:

- (a) 250 eurov za lete do vključno 1 500 kilometrov;
- (b) 400 eurov za vse lete znotraj Skupnosti nad 1 500 kilometrov in za vse druge lete med 1 500 in 3 500 kilometri;
- (c) 600 eurov za lete, ki niso zajeti v točkah (a) ali (b).

Za določitev oddaljenosti, ki jo je treba upoštevati, se šteje zadnji kraj, na katerega bo potnik zaradi zavrnitve vkrcanja ali odpovedi leta prispel z zamudo glede na predvideni vozni red letov.

2. Kadar se potnikom v skladu s členom 8 ponudi sprememba poti do njihovega končnega namembnega kraja z alternativnim letom, katerega čas prihoda ne presega predvidenega časa prihoda prvotno rezerviranega leta za

- (a) dve uri za vse lete do vključno 1 500 kilometrov; ali
- (b) tri ure za vse lete znotraj Skupnosti nad 1 500 kilometrov in za vse druge lete med 1 500 in 3 500 kilometri; ali
- (c) štiri ure za vse lete, ki jih ne zajemata točki (a) ali (b),

tedaj dejanski letalski prevoznik lahko zniža odškodnino iz odstavka 1 za 50 %.

3. Odškodnina iz odstavka 1 se izplača v gotovini, z elektronskim bančnim nakazilom, bančnim nalogom ali bančnimi čeki ali s pisnim soglasjem potnika s potovalnim vavčerjem in/ali drugimi storitvami.

4. Izračun razdalje iz odstavkov 1 in 2 se izvede po metodi najkrajše poti (letenja) med dvema točkama na zemlji.

Člen 8

Pravica do povračila stroškov ali spremembe poti

1. Pri sklicevanju na ta člen se potnikom ponudi izbira med:

- (a) — povračilom stroškov v roku sedmih dni na način iz člena 7(3) v višini polne cene vozovnice, po kateri je bila kupljena, za tisti del ali tiste dele poti, ki niso bili opravljeni in za tisti del ali tiste dele poti, ki so bili že opravljeni, če let ne služi več namenu glede na potnikov prvotni potovalni načrt, in v tem primeru skupaj s
 - povratnim letom na izhodiščno mesto odhoda takoj, ko je mogoče;

(b) spremembo poti pod primerljivimi pogoji prevoza na njihov končni namembni kraj takoj, ko je mogoče; ali

(c) spremembo poti pod primerljivimi pogoji prevoza na njihov končni namembni kraj pozneje, ko potnikom ustreza, glede na razpoložljivost sedežev.

2. Odstavek 1(a) se uporablja tudi za potnike, katerih leti so del paketa, razen za pravico do povračila stroškov, kadar takšna pravica izhaja iz Direktive 90/314/EGS.

3. Kadar ima mesto, naselje ali regija več letališč in dejanski letalski prevoznik ponudi potniku let na drugo letališče od tistega, za katerega je imel rezervacijo, tedaj dejanski letalski prevoznik nosi stroške prevoza potnika od alternativnega letališča bodisi do tistega, za katerega je imel rezervacijo, ali do drugega bližnjega kraja, o katerem se dogovori s potnikom.

Člen 9

Pravica do oskrbe

1. Pri sklicevanju na ta člen se potnikom brezplačno ponudi:

- (a) obroke hrane in osvežilne napitke, primerne čakalnemu času;
- (b) hotelsko nastanitev kadar:
 - je prenočitev čez noč ali več noči nujna, ali
 - je nujen daljši postanek, kakor ga je potnik načrtoval;
- (c) prevoz med letališčem in krajem nastanitve (hotel ali drugo).

2. Poleg tega se potnikom ponudi, da brezplačno opravijo dva telefonska klica, brezplačno pošljejo dve sporočili po telefonu ali faksu ali po elektronski pošti.

3. Pri izvajanju tega člena mora dejanski letalski prevoznik še zlasti posvetiti pozornost potrebam oseb z zmanjšano zmožnostjo gibanja in osebam, ki jih spremljajo, kakor tudi potrebam otrok brez spremstva.

Člen 10

Boljša ali slabša namestitvev

1. Če dejanski letalski prevoznik namesti potnika v višjem razredu, kakor ga zagotavlja njegova vozovnica, ne sme zahtevati nobenega doplačila.

2. Če dejanski prevoznik namesti potnika v nižjem razredu, kakor ga zagotavlja njegova vozovnica, tedaj v sedmih dneh in na način iz člena 7(3) povrne stroške v višini:

- (a) 30 % cene vozovnice za vse lete do vključno 1 500 kilometrov; ali

(b) 50 % cene vozovnice za vse lete znotraj Skupnosti nad 1 500 kilometrov, razen letov med evropskim ozemljem držav članic in francoskimi čezmorskimi departmaji, in za vse druge lete med 1 500 in 3 500 kilometri; ali

(c) 75 % cene vozovnice za vse lete, ki niso zajeti v točkah (a) ali (b), vključno za lete med evropskim ozemljem držav članic in francoskimi čezmorskimi departmaji.

Člen 11

Osebe z zmanjšano zmožnostjo gibanja in posebnimi potrebami

1. Dejanski letalski prevoznik prednostno zagotavlja prevoz osebam z zmanjšano zmožnostjo gibanja in vsem osebam ali psom vodičem, ki jih spremljajo, kakor tudi otrokom brez spremstva.

2. V primeru zavrnitve vkrcanja, odpovedi leta in kakršnih koli zamud, imajo osebe z zmanjšano zmožnostjo gibanja in osebe, ki jih spremljajo, kakor tudi otroci brez spremstva pravico do oskrbe v skladu s členom 9 takoj, ko je to mogoče.

Člen 12

Dodatna odškodnina

1. Ta uredba ne posega v pravice potnika do dodatne odškodnine. Odškodnina, ki je odobrena na podlagi te uredbe, se lahko odšteje od takšne odškodnine.

2. Brez poseganja v ustrezna načela in pravila nacionalne zakonodaje, vključno sodne prakse, se odstavek 1 ne uporablja za potnike, ki so se prostovoljno odpovedali rezervaciji v skladu s členom 4(1).

Člen 13

Pravica do nadomestila

Kadar dejanski letalski prevoznik plača odškodnino ali izpolni druge obveznosti, ki so mu naložene na podlagi te uredbe, se nobena določba te uredbe ne sme razlagati kot omejevalna za njegovo pravico, da zahteva odškodnino od vsake osebe, vključno tretjih oseb, v skladu z veljavno zakonodajo. Zlasti ta uredba nikakor ne omejuje pravico dejanskega letalskega prevoznika, da zahteva povračilo stroškov od organizatorja potovanja ali druge osebe, s katero ima dejanski letalski prevoznik sklenjeno pogodbo. Prav tako se nobena določba te uredbe ne sme razlagati kot omejevalna za pravico organizatorja potovanja ali tretje osebe, razen potnika, s katerimi je dejanski letalski prevoznik sklenil pogodbo, da zahteva povračilo stroškov ali odškodnino od dejanskega letalskega prevoznika v skladu z veljavnimi zakoni.

Člen 14

Obveznost obveščanja potnikov o njihovih pravicah

1. Dejanski letalski prevoznik zagotovi, da je pri okencih za prijavo na lete na vidnem mestu dobro čitljivo obvestilo z naslednjim besedilom: „Ob zavrnitvi vkrcanja, odpovedi vašega leta ali zamudi vašega leta za najmanj dve uri, se obrnite na osebo pri okencu za prijavo na lete ali pri izhodu za vkrcanje in zahtevajte obvestilo o vaših pravicah, zlasti glede odškodnine in pomoči“.

2. Dejanski letalski prevoznik, ki zavrne vkrcanje ali odpove let, mora vsakemu prizadetemu potniku posredovati pisno obvestilo o pravilih za odškodnino in za pomoč v skladu s to uredbo. Enako obvestilo mora posredovati vsakemu potniku, ki je prizadet zaradi najmanj dveurne zamude. Prav tako je treba potnikom v pisni obliki posredovati podatke za navezavo stikov s pristojnim nacionalnim organom iz člena 16.

3. Za slepe in slabovidne osebe se določbe tega člena uporabljajo z ustreznimi drugimi sredstvi.

Člen 15

Izključitev odpovedi obveznostim

1. Obveznosti do potnikov na podlagi te uredbe ni mogoče omejiti ali se jim odpovedati z odstopanjem ali z restriktivno klavzulo v pogodbi o prevozu.

2. Če se takšno odstopanje ali restriktivna klavzula vseeno uporabi za potnika, ali če potnik ni pravilno obveščen o svojih pravicah in zaradi tega sprejme odškodnino, ki je nižja od predvidene s to uredbo, ima ta potnik pravico sprožiti potrebne postopke pri pristojnih sodiščih ali organih za pridobitev dodatne odškodnine.

Člen 16

Kršitve

1. Vsaka država članica določi organ, ki je pristojen za izvajanje te uredbe glede letov iz letališč na svojem ozemlju in letov na ta letališča iz tretjih držav. Kadar je to primerno, mora ta organ ustrezno ukrepati, da zagotovi spoštovanje pravic potnikov. Države članice obvestijo Komisijo o organu, ki so ga določile v skladu s tem odstavkom.

2. Brez poseganja v člen 12 se vsak potnik lahko pritoži vsakemu pristojnemu organu iz odstavka 1 ali vsakemu drugemu pristojnemu organu, ki ga določi država članica, v zvezi z domnevno kršitvijo te uredbe, ki nastane na letališču, ki se nahaja na ozemlju države članice, ali v zvezi z vsakim letom iz tretje države na tisto letališče.

3. Sankcije, ki jih določijo države članice za kršitve te uredbe, so učinkovite, sorazmerne in odvračilne.

Člen 17

Poročilo

Komisija predloži Evropskemu parlamentu in Svetu poročilo o uporabi in rezultatih te uredbe najpozneje do 1. januarja 2007, še zlasti glede:

- pogostosti zavrnitve vkrcanja in odpovedi letov,
- možnosti, da se področje uporabe te uredbe razširi na potnike, ki imajo pogodbo z letalskim prevoznikom Sku-

pnosti ali rezervacijo za let, ki je del „paketnega potovanja“, iz Direktive 90/314/EGS in odhajajo z letališča tretje države na letališče države članice na letih, ki jih ne opravljajo letalski prevozniki Skupnosti,

- možnosti revizije zneskov odškodnine iz člena 7(1).

Po potrebi se poročilu priložijo zakonodajni predlogi.

Člen 18

Razveljavitev

Uredba (EGS) št. 295/91 se razveljavi.

Člen 19

Začetek veljavnosti

Ta uredba začne veljati 17. februarja 2005.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Strasbourgu, 11. februarja 2004

Za Evropski parlament

Predsednik

P. COX

Za Svet

Predsednik

M. McDOWELL